

Betegségek és gyógy módok a Bibliában

Izrael Ághajlata egÁszsÁgesnek mondhatÁ, Á-gy alkalmas az egÁszsÁges Áletre. Az Á-gÁret fÁldjÁnek ÁghajlatÁt kÁt tÁnyező hatÁrozta meg: a FÁldkÁzi tenger, ahonnan a csapadÁk jÁtt, valamint a sivatag felöl fÁjÁ szÁraz szÁl. Mivel az ÁszÁvetsÁgi ember szoros kapcsolatban Ált a termÁszettel, ÁletmÁdja is segÁ-tette, hogy egÁszsÁges ember maradjon. Az Átelek megvÁlogatÁsa, a tisztasÁgi rÁtusok, a kÁrÁlmetÁlkedÁs, a ragÁlyos, fertözö betegsÁgek elkÁlÁnÁ-tÁse, a szombatnapi nyugalom, a mentÁlis egÁszÁgre valÁ tÁrekvÁs mind-mind jÁtÁkonyan befolyÁsolta az ÁszÁvetsÁgi korban Álöz emberek egÁszsÁgÁt.

A rÁnk maradt hÁber irodalmi emlÁkekben a h-l-k szÁgyÁk jelentette a betegsÁget, ami Ágy a fizikai Ájllapotunk megrokknÁsÁt, mint a lelki termÁszetű fÁjdalmakat, az Áletkedv elveszÁ-tÁsÁt jelentette. A hÁber ember a test Ás a lÁlek kÁzÁtt nem lÁt ÁthÁghatatlan hatÁrt. Testi Ájllapotunk visszahat lÁnkre is, Ás ugyanakkor testÁnk egÁszsÁge a tÁmasza a lelki egÁszsÁgnek. Ha a betegsÁg megtÁmadja az embert, mindkettő tÁnkremegy. Az ezzel a szÁgyÁkkal jelÁlt Ájllapot beÁjllhat balesetben vagy csatÁban szerzett sÁrÁlÁs miatt (1Kir 22:35; 2Kir 1:2), vagy egyszerűen az ÁregedÁs kÁvetkeztÁben (1Kir 15:23). Az ÁjltÁjnos testi erőtlenÁget is betegsÁgnek tartja a Biblia (1MÁz 48:1). A â€žszerelemnek" isÁ vagy az Istenbe vetett hit meggyengÁlÁsÁnek is van betegsÁge (Áon 2:5; 5:8; Ázs 1:5-6).

Á

Leggyakoribbak a bőrbetegsÁgek voltak

NÁha nehÁz a tÁbb Ávezredes elbeszÁlÁsekből a betegsÁgek megbÁzhatÁ diagnÁzisÁt megÁjllapÁ-tani, hiszen az Ákori embernek nem Álltak rendelkezÁsÁre pontos mÁrÁseket szolgÁltatÁ mûszerek. Csak a kÁlÁs ismÁrvek leÁ-rÁsÁt olvashatjuk a rÁnk maradt feljegyzÁseben. A legelterjedtebbek - Ágy tûnik - a kÁlÁnbÁzöz bőrbetegsÁgek voltak. 5MÁz 28 ÁtoklistÁja első helyen sorolja fel a kÁlÁnbÁzöz feKÁlyeket, kelevÁnyeket, viszketÁst, a rÁhessÁget. MÁshol is sokszor olvasunk ezekröl a nyavalyÁkrÁl. ElÁg itt JÁb betegsÁgÁre utalni (JÁb 2:7), vagy a zsoltÁrÁ-rÁ megbûzhödÁtt, elgennyesedett sebÁre (Zsolt 38:6). A bőrbetegsÁg gyakorisÁgÁnak az oka a sivatag felöl fÁjÁ szÁraz szÁl volt, ami mikroszkopikus nagysÁgÁ, nagyon szÁraz Ás nedvszÁ-vÁ hatÁsÁ port hozott. Ez megÁlta a bõr pÁlusain Ás kiszÁrÁ-totta azt. A kicserepezödÁtt bõr hamar elfertözödÁtt.

Á

TÁmeges megfertözödÁs

A fertözö bőrbetegsÁgek, - kÁlÁnÁsen hÁborÁk idejÁn - tÁmeges megbetegedÁseket okoztak (Zak 14:12), ezÁt a Biblia legtÁbbszÁr a fegyverrel Ás az ÁhsÁggel egyÁtt emlÁ-ti. Ez a betegsÁg legtÁbbszÁr halÁlos kimenetelű volt, ezÁrt deher-nek neveztÁk, amit talÁjn dÁgvÁsszel lehetne fordÁ-tani (2MÁz 5:3; 5MÁz 28:2; 2SÁj 24:13). A Biblia egy

máj sik bőrbetegségről is beszél, amit háberál cájra'at-nak neveznek, amit já^{3b} kányve áéza halál kezdetének" mond. Val^{3sz}Á-nú ez a poklosság, vagyis a lepra.

Á Á Á Á Á Á Á Á Á Á

Á%orzákszervi betegségek

A szembetegségek is gyakoriak voltak Palesztinában. Ezért is nagyra szót a sivatag felől érkező mikroszkopikus por a felelős. Sokan megvakultak tőle. Ismertek a szemet elhomályosító sorvadást is (3M^{3z} 26:16). Gyakori volt jázus gyógytájsi csodájának tanósaiga szerint a némaság és a s¹ketség is. Az ismert testi fogyatkozásokról abban a listában olvasunk, amely azt sorolja fel, hogy kik alkalmatlanok a papi szolgálatra. Ebben vakokról, sántákról, nyáliszáj^oakról, tártátt láb^oakról, tártátt kezűkről, póposokról, v^oznájk^oról, hájlyogos szeműkről, viszketősákról, sámmákról és s^orves emberekről beszél (3M^{3z} 21:18-20).

Á

Sebes¹áléseket, s^oráléseket

Sebes¹áléseket, s^oráléseket, tártéseket a harct^oren vagy balesetek k^ovetkeztében szereztek az emberek (1Kir 22:23; 2Kir 1:2; 8:29). A balesetek, tártések gyakran okoztak sántaságot. Já³ⁿit^o fia Mefib³set ^ogy lett bána, hogy dajkája elejtette (2S^oim 4:4). A forr³ nyári napokon nem lehetett ritka a napsz^orájs. A szent v^oros fel^o zár^ondokol³ menetet az ^{3sz}á^ovets^ogi ember hite szerint az ^osr v^odte a tűző napt^o (Zsolt 121:6). De a Biblia egy halálos kimenetelű napsz^orájsi esetről is tud^{3s}ót. A s^onemi asszony fia, akinek s¹let^os^ot Elizeus pr³á^ota megj^ovend^olte, egy alkalommal kiment apjához, az arat³khoz. Tűz^ott a nap, a gyerek egyszer csak ^ogy ki^oltozott áéZaj a fejem, jaj a fejem", majd meghalt. (2Kir 4:18-37)

Á Á Á Á Á Á Á Á Á Á

A karant^on ^{3sz}á^ovets^ogi eredetű

Olvasunk a megt^obolyod^osr^ol, ^or¹letről, elmezavarról is a Bibliában. (5M^{3z} 28:28; 1S^oim 21: 13; Zsolt 34:1; Pr^od 26:18). E má^og^ott az ³kori ember a tisztáitalan, d^omoni lelkek műk^od^os^ot í^ottá. Já^ozus ezeket is meggy³gy^otta. Az ³kori orvosok í^onyeg^oben csak a sebes¹áléseket és s^oráléseket gyógy³gy^otta. Izrael tárt^onyes rendje, amely a fertőző betegek elk¹ál^on^ot^o rendelte el, nagyban hozzá^oáll^ott a járv^onyos betegségek visszaszor^otásához. Á^ordekes tanulsá^og^ont ^osszegezhetj^ok, hogy az ³korb^ol ismert má^ogikus papiruszok kuruzsl³ elj^orsait^ol elt^oron a Biblia a betegségek racionális felismer^os^ot és gyógy³gy^otás^o szorgalmazta.

Á

Prof. Dr. Szigeti Jenő

a tÁrtÁ@nelemtudomÁinyok doktora